

MAASEUTUOIKEUDEN SEURA 10 VUOTTA

Professori, oikeustieteen tohtori Erkki J. Hollo lähetti 14.8.1987 kirjeen maatilahallituksen pääjohtajalle Kalevi Hemilälle, metsähallituksen pääjohtajalle Jaakko Piroselle, maa- ja metsätalousministeriön kansliapäällikölle Reino Uroselle, eräille Helsingin Yliopiston maa- ja metsätaloustieteellisen tiedekunnan professoreille sekä muille maa- ja metsätaloutta edustaville tahoille, mm. Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliiton (MTK) puheenjohtajalle Heikki Haavistolle. Tarkoituksena oli ryhtyä miettimään, olisiko mahdollista ja aiheellista perustaa Suomeen yhdistys harjoittamaan vapaamuotoista toimintaa maa- ja metsätaloudellisten ja oikeudellishallinnollisten aiheiden tutkimiseksi ja kehittämiseksi. Yhtenä syynä oli myös se, että kansainväliseen toimintaan, erityisesti Euroopan tasolla maataloutta ja maaseutua koskevia asioita pohtiviin kokouksiin ja kongresseihin osallistuminen edellytti kansallisen yhdistyksen olemassaoloa. Suomalaisen tahon edustaminen pelkästään henkilöjäsenenä oli osoittautunut organisatorisesti hankalaksi.

Yhdistyksen perustamista pohdittiin erilaisissa toimintakokoonpanoissa kaksi vuotta. Yhdistyksen nimestä päästiin yksimielisyyteen jo varhaisessa vaiheessa, kun 16.12.1987 yhdistyksen nimeksi päätettiin ottaa Maaseutuoikeuden Seura alussa ehdolla olleen hieman vanhahtavan Agraarioikeuden Seuran sijasta.

Yhdistyksen perustamisasiakirja allekirjoitettiin korkeimmassa hallinto-oikeudessa 7.6.1988. Allekirjoittajina olivat professori Erkki J. Hollo, maatilahallituksen ylläjohtaja Eero Nordberg, dosentti Heikki E. S. Mattila, professorit Vesa Laakkonen ja Viljo Ryyänen Helsingin yliopistosta, ylimetsänhoitaja Jouko Paloniemi metsähallituksesta, varatuomari Olavi Leppänen Pellervo-Seurasta, varatuomari Matti Kiviniemi keskusmetsälautakunta Tapiosta, hallitusneuvos Seppo Havu maa- ja metsätalousministeriöstä ja esittelijä Marianne Båsk korkeimmasta hallinto-oikeudesta.

Yhdistys hakeutui yhdistysrekisteriin 2.12.1988 ja rekisteröitiin 10.11.1989.

Jäsenkunta

Yhdistyksen jäsenmäärää on melko pieni mutta koko ajan kasvava huolimatta siitä, ettei aktiivista jäsenten hankintaa ole harjoitettukaan. Tällä hetkellä yhdistyksessä on runsaat kolmekymmentä jäsentä. Kaikki henkilöjäsenet ovat maaseutuoikeuden tai sitä läheisesti sivuavien alojen erikoisasantuntijoita. Maatilahallitus hyväksyttiin yhdistyksen ensimmäiseksi yhteisöjäseneksi vuonna 1992. Maatilahallituksen lakkauttamisen jälkeen sen tilalle yhteisöjäseneksi tuli maa- ja metsätalousministeriö. Metsähallitus liittyi yhdistyksen yhteisöjäseneksi vuonna 1998.

Yhdistyksen järjestämät seminaarit

Jo ennen yhdistyksen rekisteröintiä ehdittiin pitää kaksi seminaaria. Yhdistyksen ensimmäinen seminaari pidettiin 18.5.1988 MTK:n tiloissa Espoossa; pääaiheina olivat maaseutuelinkeinorakenteen monipuolistaminen sekä metsätalous.

Toinen seminaari pidettiin 18.5.1989 OKO:n hallintoneuvoston kokoushuoneessa. Seminaarin pääesitelmä koski maatilatalouden rahoitusta.

Seuraava seminaari pidettiin vielä samana vuonna 29.11.1989 maatilahallituksessa, ja silloin aiheina olivat maatilalainsäädännön uudistaminen ja maapaketti. Neljäs seminaari pidettiin 13.12.1990 vesi- ja ympäristöhallituksessa aiheena ulkomaalaisten maanomistus EY:n ja EFTA-maiden välillä käytävien ETA-neuvottelujen valossa ja maanhankintaoikeuslain asema ulkomaalaisomistuksen muutosnäköymien kannalta. Järjestyksessään viides seminaari pidettiin 22.1.1992 maatilahallituksessa. Aiheina olivat tuolloin maatilatalouden velkaongelmat ja Euroopan yhdentymiseen liittyvä esitelmä maatilatalouden alalta.

Seuraava yhdistyksen järjestämä seminaari pidettiin 4.10.1993 Metsätalolla. Seminaarin aiheet liittyivät metsätalouteen ja metsäntutkimukseen. Maa- ja metsätalousministeriössä 20.12.1994 pidetyn seitsemännen seminaarin pääaiheena oli luontevalla tavalla Euroopan yhdentymisen maatilatalouden kannalta. EU:n ensimmäisinä jäsenyysvuosien aikana seminaareja ei ennätetty pitää. Niinpä järjestysluvultaan kahdeksas seminaari oli vuonna 1998, jolloin seura vietti 10-vuotismerkkipäivää juhlaseminaarin merkeissä. Osanotto 20.11.1998 Helsingin yliopiston oikeustieteellisessä tiedekunnassa pidettyyn seminaariin oli suhteellisen runsas ja keskustelu vilkasta. Juhlaseminaarin aiheet liittyivät viimeisimpien seminaarien tapaan Euroopan yhdentymiseen ja ajankohtaiseen Natura 2000 -verkostoon.

Julkaisutoiminta

Yhdistyksen eräänä tarkoituksena on kerätä ja julkaista yhdistyksen toimialaan liittyviä kirjoituksia. Taloudellisista vaikeuksista huolimatta tässä on onnistuttu kohtuullisesti. Vuonna 1990 yhdistys julkaisi ensimmäisen yhtenäisen, pelkästään maaseutuoikeutta käsittelevän artikkeliteoksen (Maaseutuoikeus). Yhdistyksen uusi logo ehti valmistua juuri sopivasti ehtiäkseen kyseisen kirjan kanteen. Ilkka Nordbergin suunnittelema logo on ollut siitä lähtien kaikissa yhdistyksen julkaisuissa. Maaseutuoikeuden julkaisuja -sarjan järjestyksessä toinen teos (Vilander) julkaistiin 1997 yhteistyössä Teknillisen korkeakoulun talousoikeuden laboratorion kanssa .

Vuodesta 1990 lähtien yhdistys on pyrkinyt julkaisemaan kahdesti vuodessa ilmestyvää Maaseutuoikeus -nimistä lehteä, jossa käsitellään ajankohtaisia aiheita maaseutuoikeuden näkökulmasta. Eero Nordberg toimi päätoimittajana lehden perustamisesta lähtien aina vuoteen 1998 saakka. Tällä hetkellä lehteä toimittaa Matti Vilander.

Yhdistyksen oman julkaisutoiminnan ohessa jäsenet ovat julkaisseet tahoillaan lukuisia alan kannalta keskeisiä kirjoituksia. Erityisesti on mainittava jäsenten Nordberg, Hollo, Kiviniemi ja Mattila panos Encyclopedia Iuridica Fennican maaseutuoikeutta käsittelevän osion kirjoittajina.

Kansainvälinen toiminta

Useissa maailman maissa - nyt jo lähes kaikissa Euroopan maissa - toimii kansallisia maatalousoikeudellisia seuroja. Euroopassa näiden seurojen yhteistyöelimenä toimii vuonna 1957 perutettu "Euroopan maatalousoikeusneuvosto" Comité Européen de Droit Rural (CEDR). CEDR:illä on virallinen konsulttoijan status FAO:ssa ja Euroopan neuvostossa, ja sillä on toimivat suhteet EY:n komissioon.

Maaseutuoikeuden Seuran virallinen osallistuminen CEDR:in toimintaan alkoi, kun Hollo, Nordberg ja Båsk osallistuivat 2.-6.10.1989 Gentissä (Belgia) pidettyyn kongressiin. Pian tämän jälkeen, 16.12.1989 Pariisissa, CEDR:in johtokunta hyväksyi Maaseutuoikeuden Seuran jäsenekseen. Samalla CEDR:in johtokunta vahvisti Suomen valtuuskunnan kokoonpanon vuoteen 1991 asti: suomalaiseksi varapuheenjohtajaksi tuli Hollo, valtuutetuksi (délégué national) Nordberg ja varavaltuutetuksi (délégué suppléant) Båsk. Aiemmin Hollo oli osallistunut CEDR:in järjestämiin tapahtumiin henkilöjäsenenä. Mainitut henkilöt jatkavat edelleen tehtävissään.

CEDR järjestää kansainvälisen kongressin joka toinen vuosi. Välivuosina on pienimuotoisempia symposioita sekä järjestön muita kokouksia. Niinpä Nordberg osallistui keväällä 1992 CEDR:in Strasbourgissa pidettyyn kongressiin ja piti siellä alustuksen kongressin I komissiossa kotimaan maataloustuotteiden hinnanmuodostuksesta. Suomen liittyminen Euroopan Unionin jäseneksi on lisännyt jäsenten kiinnostusta kansainvälistä toimintaa kohtaan. Syksyllä 1997 Bonnissa järjestettyyn kongressiin osallistui Suomesta peräti 14 Maaseutuoikeuden Seuran jäsentä ja yhdistystä lähellä olevien tahojen edustajaa. Bonnin kongressissa, jossa perinteiseen tapaan työskentely jakautui kolmeen komissioon, Hollo toimi yleisraportöörinä sekä Nordberg ja Vilander kansallisina alustajina.

Vuoden 1999 kongressi tullaan pitämään Amsterdamissa syyskuun lopussa (ks. toisaalla lehdessä).

LÄHTEET

- Encyclopædia Iuridica Fennica II; Maa-, vesi- ja ympäristöoikeus. Suomalaisen lakimiesyhdistyksen julkaisuja C 25, Gummerus, Jyväskylä 1995.
- Maaseutuoikeus. Suomen Maaseutuoikeuden Seuran julkaisuja 1/1989. Helsinki.
- Vilander, Matti: Maatalousoikeus; Suomen maaseutuelinkeinojen kansallisesta sääntelystä Euroopan unionin yhteiseen maatalouspolitiikkaan. Suomen maaseutuoikeuden seuran julkaisuja 1/1997
- Yhdistyksen arkisto

Kirjoittaja toimii tällä hetkellä Uudenmaan läänioikeuden tuomarina.